

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student: Bc. Tereza Botková

Téma práce: Žadatelé o mezinárodní ochranu v České republice a jejich uplatnění na trhu práce

Oponent práce: PhDr. Jiří Šedivý

Autorka diplomové práce si zvolila aktuální rozbor problematiky uplatnění Žadatelů o mezinárodní ochranu na trhu práce z pohledu pracovníků Organizace pro pomoc uprchlíkům, což považuji v současné době jako aktuální téma hodné řešení.

Cílem kvalitativního výzkumného šetření bylo formou polostrukturovaných rozhovorů a skrze následnou tématickou analýzu dojít k tomu, jaké bariéry stojí v cestě Žadatelům o mezinárodní ochranu při uplatnění na trhu práce a jaké změny by případně mohly napomoci ke zlepšení jejich uplatnění, kde měla autorka v rámci výzkumného šetření stanovenou hlavní výzkumnou otázku a dvě otázky vedlejší, na které prostřednictvím rozhovorů s pracovníky Organizace pro pomoc uprchlíkům získala relevantní odpovědi. Hlavní výzkumná otázka se tak stala základem výzkumné matice cílené na celkový pohled pracovníků OPU s danou problematikou. Vedlejší výzkumné otázky byly zaměřeny na zjištění bariér, které pracovníci OPU pozorují při snaze začlenit žadatele o MO na trh práce, jak uvádí a následné návrhy možných změn, které by toto začlenění mohly usnadnit.

Na základě zvolených výzkumných otázek vzniklo celkem šestnáct otázek, které participantům položila v rozhovorech. Díky vlastním bohatým zkušenostem s cílovou skupinou Žadatelů o mezinárodní ochranu předpokládala, že proces získání legálního zaměstnání v České republice je pro ně náročný (a to jak ze strany náročného procesu získání pracovního povolení, tak z hlediska jazykové bariéry a neinformovanosti zaměstnavatelů). Prostřednictvím rozhovorů s participanty se podařilo získat odpovědi na výzkumné otázky. Ve většině případů respondenti potvrdili, že i z jejich pohledu je získání legálního pracovního uplatnění pro Žadatele o mezinárodní ochranu náročné a uvedli stejné bariéry, které autorka práce předem predikovala. Doplněny byly další bariéry, jako například problémy s nostrifikací diplomů, krátká platnost průkazu Žadatele o mezinárodní ochranu (tyto a další bariéry jsou pečlivě detailně popsány v sedmé kapitole této práce). Z pohledu autorky byly velmi plodné návrhy participantů ohledně změn, které by zlepšily této cílové skupině klientů uplatnění na trhu práce v České republice. Častým, a podle autorky velmi zajímavým, návrhem na změnu bylo to, že by měla vzniknout platforma zaměstnavatelů, kteří by byli ochotni tuto cílovou skupinu zaměstnávat a zároveň by byli dobře informováni o procesu vyřízení pracovního povolení pro Žadatele o mezinárodní ochranu. Další z navržených změn se týkaly hlavně zrušení nebo zjednodušení pracovního povolení, zkrácení lhůty, po které mohou Žadatelé o mezinárodní ochranu začít legálně pracovat a zavedení kurzů českého jazyka pro tuto cílovou skupinu (další navržené změny jsou uvedeny v sedmé kapitole). Množství popsanych bariér i navržených změn autorku utvrdilo v tom, že si téma uplatnění

Žadatelů o mezinárodní ochranu na trhu práce v České republice zaslouží bližší zkoumání. Nejedná se o problematiku, která by v naší zemi byla dotazena do možného nejdokonalějšího stavu, jak uvádí autorka, rozhodně zde je prostor pro zlepšení. Při dalším studiu a prohloubení vzhledu do této problematiky by tedy podle autorky bylo vhodné zaměřit se na to, zda jsou některé ze změn navržených participanty (pracovníky, kteří s touto cílovou skupinou a tématikou přichází do styku intenzivně a dlouhodobě) nějakým způsobem realizovatelné. Zjistit, zda je možné změny nějakým způsobem realizovat, případně je navrhnout na patřičných místech. Jako možné téma na další bádání, které mne v průběhu vypracování analýzy z rozhovorů s participanty napadlo, je problematika uplatnění Žadatelů o mezinárodní ochranu na trhu práce v jiných zemích Evropské unie. Autorka práce se zaměřila ve své práci na podporu integrace těchto osob a je přesvědčena o její aktuálním řešení na Ministerstvu vnitra, kde by měly být podniknuty kroky ke zlepšení jejich možnosti zapojit se do společnosti – a tím pádem i na trh legální práce.

Práce je velice pečlivě zpracovaná, bez gramatických chyb a překlepů. Autorka na základě své práce potvrdila, že je opravdovou odbornicí na dané téma a v dané oblasti se s přehledem orientuje, čemuž odpovídají pečlivě zpracované rozhovory a jejich výsledná interpretace na konci práce.

Otázka k obhajobě:

Jak byste dle Vás v dané problematice řešila současnou situaci s žadateli z oblasti Ukrajiny.

Můžete popsat, které procesní části jsou pro získání legálního pracovního uplatnění pro Žadatele o mezinárodní ochranu nejnáročnější?

Celkové hodnocení: Výborně

Vypracoval 8. 9. 2022

PhDr. Jiří Šedivý